

Biserica dominantă și egala îndreptățire a cultelor¹⁾

Intr'o țară cu mai multe culte, stabilirea raportului între Stat și Biserică de o parte și între diferitele culte de altă parte, este o problemă importantă de stat. Existența mai multor culte în același stat nu constituie niciun rău, dacă acestea năzuiesc la realizarea scopului lor în spirit evanghelic, în spiritul iubirii creștinești și dacă autoritatea de stat știe să mențină echilibrul necesar în activitatea cultelor. Statul trebuie să-și dea bine seama, că problema religioasă stă în legătura cea mai strânsă cu problema minorităților etnice. Soluționarea ei fericită este o contribuție prețioasă pentru garantarea păcii religioase, atât de necesare în opera de refacere morală și consolidare a Statului.

Între problemele mari de stat, cari așteptau o grabnică soluționare în România întregită, cea mai grea și cea mai delicată a fost tocmai problema cultelor. Realizarea unității naționale a adus sub raportul confesional o situație nouă. Pe când Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina au dat aproape unanimități de religie ortodoxă, Ardealul a adus un adevărat mozaic de confesiuni cu tradiții de veacuri, cu organizații bine stabilite și cu o conștiință foarte vie mai ales de drepturile lor.

Cultul catolic și cultele protestante nu s'au împăcat ușor cu situația nouă. Ele nu înțelegeau să renunțe la privilegiile din trecut și nu înțelegeau să contribuie la o dreaptă soluționare a raportului dintre Biserică și Stat... Dimpotrivă, au făcut multe și mari dificultăți, luând — prin abuz — față de stat o complectă independență în toate chestiunile bisericăști, școlare și patrimoniale. Au refuzat să recunoască statului orice drept de control și supraveghere. N'au voit să

știe nimic de un drept de control nici asupra învățământului primar și secundar. În felul acesta voiau să constituie stat în stat.

Dacă aceasta a fost atitudinea cultelor minoritare față de stat, care putea fi atitudinea lor față de biserica ortodoxă, care în România era dominantă? Nerecunoașterea ei ca dominantă și o campanie viu susținută, ca biserica ortodoxă, la noua întocmire a constituției, să nu se bucure de această întâietate. Cu întârziere, explicabilă din multele și delicatele probleme, Constituția nouă a fost adusă în 1923. Constituția fixează principiile generale în baza cărora să se stabilească raportul între Biserică și Stat: regimul cultelor în România întregită.

»Libertatea conștiinței este absolută.

Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune... Biserica ortodoxă română, fiind religia marelui majorități a Românilor, este biserică dominantă în Statul român...« (art. 22).

Biserică dominantă.

După frământări mari și după o îndârjită opoziție a cultelor minoritare, Constituția țării a menținut bisericii ortodoxe calitatea de dominantă. Statul român era în dreptul lui să stabilească o ierarhie a diferitelor culte din Țară. Nu-l împiedeca în această, nici o stipulațiune din faimoasele clauze ale minorităților din tratatul de pace (art. 2, 9, 11).

Caracterul dominant al bisericii ortodoxe

¹⁾ Conferința ținută în Arad, la 1 Iunie 1936, în cadrul serbărilor organizate de Frăția Ort. Română secția Arad. Apare sub tipar în formă mai dezvoltată, mai ales la regimul școlar.

era justificat prin mai multe motive.

Majoritatea covârșitoare a cetățenilor țării este de religia ortodoxă, aproximativ 13 milioane. Biserica rom. catolică avea situație dominantă în Ungaria, deși abea întrecea cu ceva jumătate din numărul total al locuitorilor. Echitatea cerea, ca biserica ortodoxă din Vechiul Regat să nu înregistreze, prin marele act al unității naționale, pierderea unui drept garantat prin constituția țării. N'ar fi fost drept și nici echitabil, pentru că provinciile alipite: Bucovina și Basarabia aduceau aproape unanimități ortodoxe, iar Ardealul cel puțin o treime a populației sale.

Echitatea cerea, ca biserica ortodoxă să primească un semn de încurajare și o răsplată pentru luptele și suferințele ei din trecut.

Menținerea ca religie dominantă era și interes de stat. Biserica ortodoxă este biserică națională și se identifică integral cu interesele statului. Ea se organizează în cadrele suveranității statului și nu se pune la adăpostul, cu atât mai puțin în serviciul, unei suveranități străine. Biserica ortodoxă cultivă, într'o fericită armonie, ideea religioasă și ideea națională. De aceea statul român are tot interesul să nu slăbească situația bisericii naționale, care a dat și va da totdeauna contribuțiile sale la consolidarea și progresul statului național. Înțelepciunea politică cere întărirea acestei biserici, ea să atingă cel puțin, măsura celorlalte culte, cari — eventual — n'ar purta Statului român acelaș interes și aceeași grijă.

Trebue însă să facem distincție între biserică de stat și biserică dominantă. La biserica de stat, în toate chestiunile cari ating domeniul religios, statul se călăuzește după principiile fundamentale ale acesteia. Celelalte confesiuni cad pe planul al doilea, fiind numai tolerate. Acest caracter revenea bisericii ortodoxe în vechiul Regat. Biserica dominantă însă — în concepția actuală — nu însemnează o stare privilegiată, ci numai o întâietate onorifică în ierarhia cultelor din țară.

De fapt, biserica ort. nu are drepturi cari nu s'ar fi dat și celorlalte culte din România. Ea nu are — sub niciun raport — o situație care să poată fi invidiată de alții. Dincontră, ea este atât de puțin dominantă, încât cere stăruitor să fie pusă pe picior de egalitate cu celelalte culte în privința tratamentului. Titlul dominant acordat bisericii ortodoxe însemnează acum un titlu simplu, exprimând numai o întâietate onorifică, precum întâietatea onorifică s'a acordat și bisericii române unite, care urmează ca rang după biserica ortodoxă, înaintea celorlalte culte. Evi-

dent, biserica dominantă ar avea drept la o mai mare atenție din partea Statului, însă — pentru moment — aceasta este realitatea. Dacă titlul dominant nu dă niciun drept special bisericii ortodoxe, el însă poate crea o situație falsă. Pe ortodocși poate să-i facă mândri un titlu pompos, lăsându-i cu iluzia, că biserica lor este într'adevăr favorizată. Pentru alții, cari confundă intenționat acest titlu cu biserica de stat, el poate fi un bun pretext pentru o campanie de ponegrire a țării, că la noi cultele minoritare ar fi nedreptățite. De fapt, s'a spus de repețite ori, că biserica ortodoxă este privilegiată față de celelalte culte. În lipsă de informație și documentare suficientă, în absența aproape totală a serviciului nostru de propagandă în străinătate, atari acuze pot afla crezământ, deși realitatea este cu totul alta.

Situația bisericii dominante a fost prezentată în lumina ei adevărată în Senatul țării, în anul 1927. Ministerul Cultelor și Artelor a dat o decizie către episcopii bisericii ortodoxe române și către toți șefii cultelor din țară. Era vorba de reglementarea subvenționării de către stat și aplicarea aceluiasi regim, al bisericii dominante, față de toate cultele, aplicându-se astfel principiul egalei îndreptățiri. La mijloc erau cele mai bune intenții și totuși decizia a trezit susceptibilități foarte mari la cultele minoritare, cari se simțiau nedreptățite. Cazul s'a discutat prin presă și în parlament. Ministrul Cultelor de atunci, regretatul Vasile Goldiș, răspunzând la interpelarea în chestiunea deciziei amintite, a arătat situația bisericii dominante. (Dezbaterile Senatului 1927 p. 179 și urm.). Cei cari s'au plâns împotriva deciziei au creat legenda — spunea ministrul — că în Țara Românească biserica ortodoxă ar fi privilegiată, că față de ea celelalte culte ar fi nedreptățite, că statul nu le-ar oferi ajutor în aceeași măsură. Acestora le arăta că adevărul este tocmai contrarul. „Din punct de vedere bugetar biserica dominantă este la coada celorlalte confesiuni“. (Desb. Senatului, p. 184). În luminoasa și documentata expunere arăta rostul bisericii ortodoxe și datoria guvernelor române în următoarele:

„Biserica ortodoxă este leagănul națiunii române. Ea a suferit prin lungul șir al veacurilor martiriul celor mai aprigi prigoniri, ca astfel să păstreze neîntinat sufletul genuin al neamului nostru. Și atunci... datoria tuturor guvernelor românești va fi să facă totul ca biserica ortodoxă română să ajungă în țara aceasta cel puțin: prima inter pares“. (Desbateri... p. 185). Nu se cerea un regim de favoare, situație privilegiată bisericii dominante.

Dela 1927 au trecut anii, s'au schimbat guvernele, dar bisericii dominante nu i s'a creat situația de cea dintâi între bisericile egale. Echi-vocul însă se menține și astăzi. De aceea pen-tru lămurirea lui, pentru înlăturarea unei con-fuziuni păgubitoare, să examinăm în lumina celor trei legi, cari reglementează problema cultelor la noi, cât de dominantă este biserica ortodoxă în România întregită. Un paralelism între legea de organizare a bisericii ortodoxe de o parte, concordat și legea cultelor de altă parte, cre-dem că va fi deosebit de instructiv.

(Va urma)

Vizitația canonică în Pecica și Semlac.

Duminecă, 16 August 1936 Preasfințitul Părinte Episcop Andrei a făcut cele dintâi două vizitații canonice în eparhie. La ora 3 d. m. a sosit în frunțașă comună Pecica, fiind însoțit de P. C. Părinte Iconom stavrofor Mihai Păcățianu, preotul profesor Sabin Ștefea, preotul Florea Codreanu și diaconul Dimitrie Dă-rău. Insemnăm cu bucurie deosebită că între însoțitorii P. S. Sale a fost și d. revizor școl-ar Lazar Igrășan. A venit ca fiu al comunei Pecica. Ne place să credem însă, că d-sa va urma să însoțească pe P. S. Episcop și în alte comune din județ. Credem și am dori aceasta pentru refacerea legăturii ce ar trebui să fie între biserică și școală.

La intrarea în comună a fost întâmpinat de d. primpretor Eugen Imbulzeanu, care în fruntea autorităților a adus salutul plasei și al comunei. De aci prin poarta frumos împodobită cu ramuri și cu drapele naționale P. S. a fost însoțit până la sf. biserică de călăreți. Curtea bisericii și strada era plină de mulțimea credincioșilor. Corul „Frăția” sub conducerea d. învățător Ioan Laita a cântat „Pre Stăpânul”. După sărutarea sfintei cruci și a sfintei Evanghelii, preotul Ioan Popescu a fă-cut darea de seamă și a mulțămit în numele parohiei, că P. S. Andrei și-a făcut cea dintâi vizitație aici. P. S. Sa vădit mișcat a răspuns, că împlinește dorința regretatului episcop și părintelui său sufletesc Roman Ciorogariu, de a face vizita întâia în Pecica, comuna natală a episcopului Roman.

În sf. biserică s'a citit o ectenie, după care a urmat cuvântarea P. S. Sale, având ca text cuvintele Mântuitorului: *Ce folos este*

omului de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? În dezvoltarea predicii s'a arătat că lumea văzută s'a făcut prin cu-vântul lui Dumnezeu și prin cuvânt va pieri. Sufletul e suflare din suflarea lui Dumnezeu, în el e chipul și asemănarea lui Dumnezeu, în el avem glasul conștiinței. De aceea e mai de preț decât orice în lume. Se smulge din acest veac, zboară deasupra stelelor, în veșnicie. De aceea toate celelalte sunt deșertăciuni. Dar sufletul se poate pierde. Precum Adam s'a fă-cut viu prin suflet, adevă prin chipul și ase-mănarea lui Dumnezeu, pierzându-se chipul și asemănarea lui Dumnezeu din noi, pierdem sufletul. Dacă și firul de iarbă are un scop, singur omul să fie fără scop? Cum stăm noi cu sufletul, căci prin suflet suntem mai mult decât animalele? Exemplele luate din sfânta Scriptură și din viața de toate zilele, îndem-nurile cari erau în cea mai strânsă legătură cu viața creștinească și românească au dat de gândit tuturor ascultătorilor.

După predică, P. S. Sa a citit rugăciunea pen-tu iertarea păcatelor și a binecuvântat po-porul. Din sfânta biserică a trecut în sala pa-rohiei unde s'au adunat membrii consiliului parohial și epitropii. P. S. Sa a arătat cum să-și înțeleagă și să-și împlinească atribuțiile ca unii cari formează creierul și inima parohiei și cum să-și potrivească viața cu cerințele bi-sericii spre a fi pildă în comună. Dacă engle-jii, în frunte cu episcopii lor prețuiesc legea noastră ortodoxă română mai mult decât pe oricare alta din lume, noi, cari avem aceasta comoară trebuie să fim gata a aduce pentru ea orice jertfă.

P. S. Sa a mai cercetat casele preoților Ioan Popescu, Dimitrie Morariu și Nicolae Ar-delean. Către însoțitorii din Arad au mai venit din Pecica spre a însoți pe P. S. Sa la Sem-lac: preoții și primpretorul din Pecica, și preotul Liviu Aconiu din Turnu. La ora 5 și câ-teva minute P. S. Sa a fost întâmpinat în mar-gin a Semlacului de mulțime mare de popor în frunte cu primarul Ioan Todinca, notarul Lazar Giulan și studentul Ștefan Popian tustrei spunând cuvinte de binevenire. De aici prin poarta de triumf, însoțit de călăreți și de fan-fară, P. S. Sa s'a îndreptat spre sf. biserică. Aici a fost așteptat de altă mulțime cu preoții în frunte. Preotul Gheorghe Gruin a făcut da-rea de seamă, arătând frumoasele lucrări îm-plineite în trecutul apropiat și pe cele în proiect de împlinire în viitor. Și aici se citește ectenia cu cereri pentru comună și locuitorii, după care

a urmat predica P. S. Sale, având ca text: *Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde molile și rugina le strică și unde furtul le sapă și le fură.* În desfășurarea predicii se arată, că aceste cuvinte s'ar părea neînțelese. Noi alergăm, ne frământăm să ajungem la bogății, dar ele își au dușmanii lor. Molla, acest mic fluturaș mănâncă mătasa cea mai scumpă. Rugina mănâncă și coroanele împărătești. Ce nu strică ele, iau hoții. Chiar dacă rămân, noi pierim. Să lucrăm, dar să nu ne legăm sufletul de bogății. Ele nu atârnă de noi. Sămănăm noi, dar secerișul e dela Dumnezeu. De El să ne legăm sufletul. Vieța de aci e numai o pagină a unei folii, pe care scriem noi, pe a doua scrie Dumnezeu. Aci sămănăm, dincolo de mormânt vom seceră. Fapta, vorba, gândul nostru de aci e o sămânță al cărei rod îl vom lua dincolo. Faptă bună poate să aibă și cel mai sărac. Mângălere, îndreptare, un sfat, poți să dai, dacă ai inimă bună. La moarte bogățiile rămân aci. Neamurile ne însoțesc până la groapă apoi se întorc să vadă ce le-am lăsat. Numai fapta bună, pe care poate am și uitat-o, ne însoțește până în cer, unde vom fi judecați nu după bogăție, nici după rang, ci după fapte.

Precum în Pecica așa și în Semic, fiecare cuvânt al P. S. Sale a fost înțeles și fiecare gând pătruns în creier, s'a scoborât și a încălzit inima. A urmat și aici rugăciunea de deslegare și binecuvântarea. Corul condus de Gheorghe Vidican care a cântat la întâmpinare, a intonat din nou „Pe Stăpânul“.

La ieșirea din sfânta biserică P. S. Sa a fost înconjurat de copii și mame cu copii. Își aduceau copiii ca cele din sfânta Evanghelie, ca să fie binecuvântați. Și străluciau fețele copiilor și mamelor de bucuria binecuvântării.

A urmat ședința consiliului parohial, unde P. S. Sa a împărțit aceleași sfaturi și îndemnuri ca la Pecica. După aceasta a cercetat casele preoților Gheorghe Gruin și Roman Codreanu.

În amândouă comunele s'a constatat că credincioșii sunt harnici, buni gospodari, curați, sănătoși atât vrăstnicii cât și copiii, trăiesc în pace unii cu alții și cu cei de alt neam și lege, că preoții și intelectualii sunt în bună înțelegere și lucrează tot mai mult pentru promovarea vieții religioase, culturale. Bucuria credincioșilor din aceste două puternice comune de pe graniță pentru venirea P. S. Sale în mijlocul lor s'a răsfărat și asupra Preasfințitului Părinte Episcop prin lucrurile bune constatate și prin nădejdea bunelor înfăptuiri din viitor.

F. C.

Pelerinajile la Sf. mănăstire H. Bodrog, la Schimbarea la față (6 August 1936).

Ca și în toți anii de sărbătoarea „Schimbării la față“ o mulțime de peste 3000 de pelerini au participat la misiunile religioase ținute la sf. mănăstire. Misiunile au fost deschise prin slujba vecerniei, în cadrele căreia, preotul Horia Vișoiu din Giroc, rostește o predică. Răspunsurile la Sf. slujbe fiind date de „Corul bisericesc din Giroc, care a impresionat prin executarea precisă a cântărilor. Au plăcut deasemenea „Corul din Păuliș“ de sub cond. Pr. Barbă, și Corul din Timișoara-Fabrică. Deasemenea a fost foarte impresionant „Drumul Crucii“ cu alocuții ținute de Preoții F. Codreanu și I. Felea din Arad. Misiunile au fost încheiate prin săvârșirea Sf. Liturghii pontificată de P. S. Sa Dr. *Andrei Magier*, Episcopul Aradului, în mijlocul unui sobor de preoți: P. C. Sa I. Stravrofor M. Păcățian, Dr. Nicolae Popovici, Sava Tr. Seculin, preoții: Brădean, Sebeșan, Nemet, Felea, Vișoiu, Coțoșman, Crăciun și diaconul Dărău. În cursul Sfintei Liturghii ascultată cu sfîntenie de credincioși a fost tuns întru monah Ștefan Lucaciu. La sfârșit Prea Sfinția Sa predică impresionând adânc poporul, care după terminarea Sf. Liturghii, s'a grăbit să ajungă fiecare a săruta Sf. Cruce din mâna arhierelui lor iubit.

Serviciile divine așa de evlavioase au avut darul a satisface deosebit pelerinii, cari s'au întors la vetrele lor mângălați și întăriți în suflete de hrana Duhovnicească primită în aceste zile la Sfânta mănăstire a Bodrogului.

Călugărul Serafim.

„Pericolul sectelor în învățămînt“.

Aștept cu nerăbdare apariția „Pagina bisericii“ din „Universul“, pentru că din aceasta se cunoaște mai bine mișcarea din biserică, rolul important ce l-a avut și-l are în stat. Această pagină știu că este citită și de laici, prin ce se dezvoltă în public interesul pentru probleme bisericesti. Acesta este un merit netăgăduit al Dnui Stelian Papescu, care este un om integru, care îmbrățișează problemele cele mai importante ale vieții noastre publice, deci este omul cel mai îngrijorat de soarta scumpei noastre patrii și al problemelor bisericesti.

În No. 162 din 14 Iunie a. c. a apărut articolul cu titlul de mai sus, în care ni-se semnaleză încă odată pericolul sectarismului, nu numai în biserică, ci și în învățământ, ajungând să fie instruiți la studiul religiei elevii ort. de învățători sectanți.

E foarte bine că s'a hotărât prin lege, ca învățământul religios să fie predat în școala primară de către preot, pentru că în felul acesta se poate evita predarea religiei de către învățători sectanți. Sunt cazuri, când preotul poate fi dispensat de acest obligament și în cazul acesta, învățătorul trebuie să predea religia și dacă din întâmplare învățătorul e sectant, atunci se predă de acesta. Cred că acesta e cazul din Fundeni — Caliacra. Dacă așa este, nu e procedură corectă, pentru că legea învățământului primar prevede, că învățătorul poate preda religia numai acelor elevi, cari sunt de o confesiune cu el. Acum, dacă totuși nu poate fi altfel, învățătorul trebuie înlocuit cu altul de o confesiune cu elevii, ori superioritatea bisericească în acest caz să se îngrijească ca să nu poată fi înveninat sufletul elevilor cu învățături sectare chiar în ora de religie și la acest studiu.

După părerea mea, acești învățători sectanți, dacă nu pot fi scoși din învățământ, ar trebui trimiși în sate cu populație minoritară, pentru a fi eschisă posibilitatea infecției sufletului elevilor cu învățături sectare, știind foarte bine, că infecția se poate face nu numai predând religia, ci și celelalte materii.

Noi acești din Transilvania suntem obișnuiți din trecut să ducem luptă pe mai multe fronturi, din care motiv azi ni-se pare, că lupta nu este atât de grea. Dacă după unire aveam sprijinul momentan și continuu al autorităților, azi am fi debarasați de orice boală de ordin religios, dar fiindcă n'am avut și nu-l avem nici azi, așa în multe locuri domnește o debandadă, care contribuie la indiferentism, la stagnare și nici decât la progres.

Cum au ajuns sectarii în învățământ? Înainte de unire nici nu se gândeau să-și dea copiii la învățătură, pentru că sectarii considerau pe domni și-i consideră și azi, de niște elemente, cari sunt sortiți osândei vecinice. Azi au altă mentalitate și nu mai au atâta grijă de suflet, deci își dau copiii la școală și-i fac domni. Acești domni au fost primiți în școlile secundare, fără notă la religie, deci contrar legii. Dacă atunci au fost tolerați să calce legea, pentru ce n'ar putea fi tolerați și acum? Noi

am protestat înzădar contra acestei încălcări a legii, azi însă nu mai protestăm, pentru că să nu ni-se reproșeze, că o facem din punct de vedere profesional.

Neascultându-se glasul nostru de protest atunci, azi vedem la sate, că dacă învățătorul este numai cât de puțin îngăduitor, elevii sectari nu mai participă la serbări școlare, naționale, de încheierea anului ba nici nu volesc a învăța poezii de conținut patriotic, pentru că așa e ordinul dela „Hahalul” lor și iată că azi vedem, că așa zișii români nu-și mai cinstesc trecutul și lucrează la nimicirea viitorului, fiind păcat după a lor părere tot ce se face afară de adunare.

Mulți au pus în sarcina bisericii, a preoțimii, problema înmulțirii sectelor. Așa se gândesc cei ce nu cunosc chestiunea și cei ce sunt inficțiați de idei sectare și antireligioase. Cauza răspândirii sectelor, în 99% nu este preotul, ci cei ce sunt în afară de biserică.

Imediat după unire, respectau sectarii sărbătorile naționale de teama ca să nu li-se închidă adunările. Azi și-e mai mare rușinea când în Dumineci și Sărbători, sectarii de tot felul cutrieră satele, pe biciclete,*⁾ cumpărate din fondurile lor secrete și îndeamnă pe români a se lăpăda de legea ortodoxă și să îmbrățișeze sectarismul, și nu fără rezultat.

Acești mari binevoitori ai poporului nici odată nu se adresează streinilor, și românilor, din ce se vede că sunt susținuți de streini, pentru a nimici credința noastră. Știu un caz, când chiar un deputat, pe față mare sprijinitor al bisericii și neamului, fiind sectarii opriți a se întruni, a intervenit la minister în persoană, înconjurat de o deputație de sectari, pentru a li se da voie și libertate deplină de a se întruni. A și reușit intervenția și de atunci neconturbați de nimeni își continuă opera de destrămarea bisericii și neamului, iar nouă ne trimit vorbă: „Dați-le pace să se roage, dacă vor, că nu fac nici un rău!”

Am semnalat această chestiune, numai pentru ca să se știe, că sectarismul prinde teren nu numai unde biserică e inactivă, ci și unde activează, pentru că românii cu cădere le dau tot sprijinul și afară de oamenii bisericii nimeni nu semnaleză pericolul, ci-l încurajază. Românul la îndemnul streinului este capabil a se face trădător.

*⁾ La început și umblarea pe bicicletă era păcat, după a lor părere.

Din toate aceste putem concluda: Cel ce are urechi de auzit să audă și să înțeleagă cu un cias mai de vreme!

Șoimoș, luna August 1936.

Ille Chebelev
preot.

A p e l

către femeile conștiente de rolul lor.

Populația țării noastre este bolnavă trupește și sufletește. În timpurile aceste grele femeia este datoare să contribuie la întărirea sănătății populației.

Statul a creiat pentru acest scop instituția surorilor de ocrotire, puțin cunoscută la noi, în care se pregătesc învățătoarele sănătății, cu menirea să disemineze în popor noțiunile de igienă și astfel să ajute la întărirea sănătății populației țării.

Cariera de soră este cariera cea mai potrivită și cea mai apropiată de sufletul femeii. În străinătate toate fetele culte, din familii distinse caută să urmeze o școală de surori de ocrotire sau de caritate, atât pentru a-și câștiga cunoștințele necesare în îngrijirea bolnavilor, cât și pentru prevenirea bolilor și cunoașterea metodelor de întărire a sănătății.

Asistența socială și sanitară este considerată în străinătate ca o ocupație nobilă, încât doamne și domnișoare din înaltă societate absolvente a unei școli de surori, lucrează benevol sau în spitale, sau prin cartier, ajutând și instruind populația, conștiente că valoarea unui om depinde de activitatea lui și felul cum își servește el țara.

La noi instituția surorilor de ocrotire există de 11 ani. Primul institut a fost înființat la Cluj.

Institutul surorilor de ocrotire din Iași a fost creiat în anul 1929. Cuprinde o secție de surori de ocrotire și una de surori de caritate. Cursurile durează 3 ani. În primii 2 ani programul este comun; specializarea de soră de caritate sau de ocrotire se face în anul al III-lea, după preferința elevei, însă cu autorizația direcțiunii, bazată pe aptitudinile solicitantei.

Alăturăm condițiile înscrierii la acest institut.

Institutul surorilor de ocrotire din Iași.

Informațiuni pentru candidate.

Condițiuni de admitere.

Pentru înscrierea în Institutul Surorilor de Ocrotire din Iași (str. G. Duca 28) se va înainta Direcțiunii Școlael până la 1 Septembrie a. c. o cerere scrisă timbrată legal, însoțită de următoarele acte:

1. Actul de naștere prin care să dovedească vârsta admisibilă, minimă 18 ani și maximă 35 ani.

2. Certificat de cetățenie Română.

3. Certificat școlar (se preferă candidate cu liceul, sau școala normală, cu minimum șase clase secundare, în cazul când candidata are cultura generală corespunzătoare și se bucură de o reputație deosebită.

4. Certificat de sănătate liberat de un medic al Statului.

5. Certificat de moralitate eliberat de un preot.

6. Consimțământul părinților dacă candidata este minoră.

7. Autobiografia pe scurt, scrisă de mâna candidatei.

Candidatele admise li se vor comunica, individual, data ținerii examenului de intrare. Acest examen constă din următoarele materii: Limba Română, Istorie și geografia României, Fizica și Chimia.

Vor fi scutite de examen bacalauriatele și absolventele școlaelor normale. Nici acestea însă nu pot fi admise înainte de a fi avut o întrevvedere cu directoarea școlael.

Toate candidatele sunt supuse, prealabil, la un examen medical.

Durata studiilor.

Studiile durează 3 ani, 2 ani stagii de practică în spitale, dispensare, laboratoare și cursuri teoretice ținute de către membrii corpului didactic dela Facultatea de Medicină. Anul III fac anchete sociale, școlare demonstrații practice. Primele trei luni constituie o perioadă de probă. Admiterea definitivă în școală nu este ratificată decât după a treia lună. Și după această dată eleva poate fi înlăturată din școală dacă se constată că are un caracter ori conduită incompatibilă cu profesiunea de soră.

Burse.

Ministerul Sănătății acordă burse elevelor celor mai bune. Bursa constă din toată întreținerea în Institut. Elevele solvente plătesc 5000 lei anual, plătitibil în patru rate.

Taxe.

Atât elevele bursiere cât și cele solvente plătesc o taxă de 1500 lei anual, plătit în trei rate. Prima rată se depune la intrarea în școală.

Uniformă și Zestre.

Uniforma este obligatorie, constă din:

3 rochii de pânză albastră, 3 halate, 6 șorțuri albe, 4 bonete, 2 saci de rufe, 2 metri pânză albă, o bască, o jachetă scurtă, o jachetă pentru infermerie, o casetă. Aceste lucruri se vor confecționa după modelul și din materialul ales de școală. Costă 2500—3000 lei.

Elevele vor aduce cu sine numai lenjeria de corp necesară, lengeria de pat și așternutul le vor primi dela școală.

Informațiunile se dau între orele 11—12 la Institutul Surorilor de Ocrotire (Str. I. G. Duca Nr. 28 Iași).

Trăiește cu Domnul?

„Pe când era pe drum cu ucenicii Săi, Iisus a intrat într'un sat. Și o femeie, numită Marla, L-a primit în casa ei.“
(Luca 10, 38)

Un mecanic tânăr luă parte odată la o adunare creștinească. Predicile înflăcărâte cari le-a auzit și cântările melodioase și dulci i-au înmuiat inima lui, care până acum nu se împăca cu viața creștinească. Se întoarse acasă cu sufletul ușurat și plin de bucurie. Povesti soției sale toate câte s'au petrecut cu el și constată cu mulțumire, că începe să-L primească și el pe Domnul în sufletul său. Căci din această clipă în casa lui începu să domnească liniștea și evlavia, în locul certurilor și a nepăsării față de cele religioase. Intr'o zi, pe când stăteau la masă, după ce făcu rugăciunea înainte de masă, spuse cu lacrimi în ochi soției sale: „Scumpa mea soție, este acum o săptămână, de când am început să trăiesc cu adevărat viața. O! și ce lucru minunat este, să trăiești cu Domnul!“

Tu, fratele meu, ai început să trăiești viața cu Domnul, sau nu? Incepe acum, și vei vedea ce lucru minunat este această viață.

OFICIUL PROTOPOPESC ORT. ROM. RADNA

Nr. 348/1936.

Circulară,

către toți d. membri ordinari și ad hoc ai adunării electorale a protopopiatului Lipova.

În temeiul mandatului primit dela Venerabilul Consiliu Eparhial ortodox român din Arad cu Nr. 2507/1936 din 4 Mai 1936 și potrivit dispozițiilor art. 15 și 16 din Regulamentul de procedură la alegerea de protopop, precum și ale art. 69 și 70 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, prin aceasta convoc adunarea protopopească electorală în ședință, pentru alegerea protopopului în scaunul vacant al tractului Lipova, pe ziua de Joi, 10 Septembrie a. c. la ora 9 a. m. în Sfânta biserică ort. rom. din Lipova, unde, după oficierea Sfintei Liturghii și a Chemării Duhului Sfânt, se va proceda la alegere.

Radna, la 19 August 1936

Comisarul Consiliului Eparhial:
Procopie Givulescu
protopop ort. rom

INFORMAȚIUNI

Comunismul și alte popoare. — La noi în țară comuniștii se lăfăiesc în largul lor fără a întâmpina cine știe ce mare greutate.

În China și în Mongolia însă — după cum relatează gazetele — comuniștii sunt stârpiți cu desăvârșire oriunde ar fi.

Fruntașii comuniștii cari sunt prinși, după ordinul recent, vor fi împușcați în piețele publice, iar cei din clasa de jos vor fi bătuți cu vergi până la sânge și apoi aruncați în temniță.

Starea Bisericii în Rusia comunistă. — Una din cele mai frumoase Biserici din Moscova, anume Biserica „Sfânta Sofia“ care datează încă din veacul al XI sau al XII, era să fie dărâmată în ultima vreme sub regimul acesta actual al comunismului ateu.

Acum însă aflăm că biserica despre care pomeniserăm mai sus nu va fi distrusă, ci dimpotrivă va fi reparată.

Însă scopul adevărat al acestei restaurații nu e cu intenție curată, căci ei vor să o repare pentru ca apoi să o prefacă în muzeu.

Omorât de albine. — Bătrânul țaran Clausner din Austria, lucrând în grădină, s'a împiedecat de o coșniță cu albine, pe care a ră-

sturnat-o jos. Mil de albine înfurlate l-au înțepat în cap și plept, încât după o jumătate de oră bătrânul a murit în chinuri grozave.

BIBLIOGRAFII.

DUȘMANUL BANATULUI. Concubinajul.

Vrednicul confrate întru Hristos preotul Cotoșman din Jimbolla, nu scapă nici un eveniment fără a-l însemna pe răbojul vremii. Deși pregătește doctoratul în Teologie cu magnifica lucrare: — „Din trecutul Banatului”, în zece volume — mai are timp a se ocupa și de cotidian, aflându-l în toate chestiunile curente mai de seamă, în diferite reviste la care colaborează.

Toate aceste chestiuni îl privesc în legătură cu scumpul său Banat, pentru ridicarea cărui militează. Reînflințarea și restaurarea Episcopiei de Timișoara — precum și tot ce ar putea contribui la menținerea vechiului dicton al aceluia Banat, ce se cere a fi totdeauna „fruncea” îl preocupă cu o dragoste pe care numai situația de a-i fi băștinaș o poate explica.

Noul său volum „*Dușmanul Banatului — Concubinajul*” îl prilejuește fericitul eveniment din Comloș, cununia religioasă și oficială a 71 perechi concubini, întâmplată în primăvara acestui an. Raportat la acest ținut, acest eveniment nu putea fi trecut cu vederea de către acel ce au chemarea de a conduce destinele acestui neam — și cu atât mai puțin de către un preot, care este chemat a-și da seama în fața Ziditorului său despre felul cum a condus turma sa.

Criza materială ce străbatem are un substat mai adânc — pe cea morală. Pe cea dintâi o putem aprecia la lumina cifrelor statistice, — și îndrepta, dar pe cea morală cine este în stare a o calcula în intensitatea sa, filad de natură intimă sufletească — deci ascunsă privirilor noastre.

Faptul că autoritățile își dau seama despre acest adevăr, căutând a colabora și ajuta factorul cel mai îndreptățit a renega și îndrepta situația de astăzi: „Biserica strămoșească” — prin revenirea la matcă — ne îndreptățește a crede că această situație se va îndrepta.

Acesta este rostul acestei cărți de a arăta acest adevăr — în prefața cărui, autorul îndeamnă pe toți: „Întoarceți-vă la Hristos”.

Prea ne-am îndepărtat de Dumnezeu — slujind Dumnezeilor streini: banului, modei, politicei, etc. Neavând un crez, un ideal în viață, aceasta se aseamănă corăbiei lăsată în valuri fără cârmaci fără nicio țință. — Omul — cea mai de seamă faptură, făcută după chipul și asemănarea Ziditorului — chemată a conduce și stăpâni pământul — a ajuns sclavul propriilor sale creaturi, ajungând a-și fi și

dușman — uclgându-și proprii săi copii. Și aceasta în cel mai bogat ținut al României, în Banat, leagănul Românișmului.

S-au găsit însă și înțelegători ale acestor semne triste ale vremurilor noastre, pe care îi amintește spre cinstea lor, autorul, analizând cauzele pe rând, și propunând remediile. Nu insistăm asupra celor 18 capitole ce cuprinde acest volum, pentru a nu strica farmecul lor.

Remarcăm totuși partea esențială pe care pune pond autorul, arătând rolul bisericii și administrației, care sunt chemate a pune capăt stărilor triste de astăzi.

Tipărită în condițiuni ireproșabile — scrisă într-un stil simplu, curgător și argumentată cu diferite citate de seamă, având multe din clișeele acestei serbări a Banatului — recomandăm tuturor iubitorilor de neam și Țară Românească acest volum care este: „Glasul celui ce strigă în pustie. — Îndreptați calea Domnului —, drepte faceți cărările Lui” — (Ioan 1, 23).

Preot Gheorghe Marcu.

*

Dr. N. Popovici și Uroș Kovincici: Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Vol. II partea II, Arad, Tipografia Diecezană, 1936. Pagini 297. Prețul Lei 125.

Atragem obșteasca luare aminte asupra acestei valoroase opere, mai ales aceluia ce și-au procurat volumele anterioare. Tot așa stăruim, ca oficiile parohiale, cari n'ar fi procurat opera, s'o procure, dela autor în Arad ori Librăria Diecezană.

Arad, 4 August 1936.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

No. 4992/1936.

Comunicat

Ministerul Cultelor și Artelor, cu adresa Nr. 84478/11082/936, Ne înaintează copie de pe adresa Nr. 559/936 a Comisiunii Monumentelor Istorice de următorul cuprins:

„Deoarece se constată tot mai dese abateri dela legea de conservare a monumentelor istorice și urmele trecutului nostru sufăr câteodată transformări și stricăciuni ireparabile, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a face cunoscut organelor D-voastră în subordine că potrivit legii amintite:

1. Nu este voie a se construi în apropierea bisericilor, castelelor, cetăților și a altor edificii ridicate înainte de 1850.

2. Nu este voie a se aduce nici o modificare acestor clădiri fără aprobarea scrisă a Comisiunii Monumentelor Istorice.

3. Este oprit de a se iscăli pe zidurile clădirilor monumente istorice.

4. Nimeni nu are voie a ridica nici un obiect de cult sau altfel dacă nu are o delegație specială a Comisiunii Monumentelor Istoric.

Contravenienții vor suferi penalitățile prevăzute de legea amintită și de Codul Penal.

Ceeace aducem la cunoștința Cucernicilor Preoți și Corporațiilor parohiale, spre conformare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 8 August 1936.

† *Andrei*
Episcop

Nr. 5777/1936.

Comunicat.

Sfânta Episcopie a Hușilor, cu adresa Nr. 6461/1936, Ne aduce la cunoștință că ieromonahii Mihail Toma și Ghedeon Platon au fost pedepsiți de către Consiliul Monahal al Mănăstirii Dobrovăț-Vaslui cu următoarele pedepse: primul cu oprirea definitivă dela preoția lucrătoare, fără a fi scos din monahism și cu îngăduința de a-și alege locul de pocăință la una din mănăstirile din țară; secundul, cu pedeapsa: Oprirea pe timp de 5 ani dela preoția lucrătoare și cu domiciliul forțat la o mănăstire, ce-și va alege.

Monahul Ghedeon Platon, în urma acestei pedepse, a demisionat din monahism, desbrăcând haina monahală.

Ceeace aducem la cunoștința sf. Mănăstiri Hodoș-Bodrog și a Cucernicilor Preoți, spre conformare.

Arad în 17 August 1936

† *Andrei*
Episcop

No. 4021/1936.

Comunicat

Preotul *Gheorghe Cotoșman* din Jimbolia a scos o lucrare a sa intitulată „*Dușmanul Banatului — Concubinajul*” în care se ocupă cu concubinajul în Banat.

În broșura aceasta se face apologia căsătoriei religioase din punct de vedere moral, social și național combătând concubinajul, care

este unul dintre cei mai mari dușmani ai poporului român și în special a celui din Banat.

O recomandăm Cucernicilor Preoți cu toată căldura.

Arad, 8 August 1936.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

Concurs de burse

La internatul Liceului „*Moise Nicoară*” din Arad sunt vacante, pentru anul școlar 1936/37, 20 burse și anume: 15 cu rația de hrană de Lei 16 și 5 cu rația de hrană de Lei 8, la zi.

Concursul pentru obținerea bursei se va ține între 1-10 Septembrie c. asupra materiilor clasei absolvite de petiționar în anul școlar precedent. Elevii care se înscriu în clasa I, vor fi chestionați din materiile clasei IV primare.

Se primesc la concurs elevii români, merituoși dar lipsiți de mijloace, filii de săteni, cu preferință filii de țărani din județul Arad, care se înscriu la liceul „*Moise Nicoară*” și vor să obțină un loc în internatul liceului.

Petițiile pentru înscrierea la concurs se înaintează Direcțiunii școlii între 25—31 August c. fiind prevăzute cu un certificat de neavere liberat de primăria comunală, din care să se vadă situația familiară a petiționarului, averea mobilă și venitul anual al părinților săi. Cele declarate în certificat se vor confirma de către percepția fiscală locală, care va arăta și cuantumul impozitelor plătite anual de părințele petiționarului.

Orice alte informațiuni se primesc la Secretariatul Liceului în timpul înscrierii la concurs.

Direcțiunea Liceului „Moise Nicoară” Arad

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă prin decedarea preotului *Gheorghe Tocitu* din comuna *Fratelia A.*, se publică concurs cu termen de *30 de zile*, socotite dela prima apariție în organul diecezan „*Biserica și Școala*”

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în estenziune de și sjughere pământ arabil.

2. Stolele legale.

3. Indemizație de chirie : 12.000 Lei anual.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Preotul ales va servi în fiecare Duminică 32 ărbătoare și va predica regulat în Sfântul Paraclis. Va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

Jumătate din venitul parohiei îi revine preotesei văduve, Dna Cornelia Tocitu până la împlinirea unui an dela moartea soțului ei, iar indemnizația de chirie îi revine pe jumătate an.

Parohia fiind de *cl. I.* dela recurenți se cere să aibă cvalificațiunea reglementară.

Cei doritori a compete la acest post, vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în Sfântul Paraclis din comuna Fratelia A, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial din comuna Fratelia A., le vor înainta în termenul legal Sfintei Episcopii din Arad, având fiecare recurent a cere în prealabil autorizație din partea Prea Sfinției Sale spre a putea recurge.

Fratelia A., din ședința consiliului parohial, ținută la 11 Iulie 1936

În înțelegere cu Dr. Patrachie Țiucra m. p. protopopul Timișorii.

—□—

2—3

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 3256/1936, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea parohiei din Pădurani, care va deveni vacantă cu ziua de 1 Octombrie a. c., prin penzionarea preotului-paroh Ioan Balint.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Folosința casei parohiale și a grădinei în extenziune de 800 st. □

2. Folosința grădinei a doua în extenziune de 800 stg. p. și a sesiunii parohiale, în extindere de 31 jug. pământ arător și fâneaș.

3. Stolele legale.

4. Birul parohial, câte 25 kgr. porumb sfărâmat de familie, care se ia în concurs din oficiu.

5. Intregirea salariului preotesc dela Stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

6. Parohia este de *cl. III-a*, deci dela recurenți se recere calificațiune de *cl. III-a*.

Alesul preot este obligat a plăti toate dă-

rile după beneficiul său preotesc, a predica regulat în sf. Biserică, și a catehiza elevii dela școala primară din parohie.

Reflectanții dupăce vor dovedi protopopului tractual calificația recerută, pe lângă observarea §-lui 35 din Regulamentul pentru parohii, se pot prezenta în sf. Biserică din Pădurani spre a face cunoștința alegătorilor.

Rugările de concurs, ajustate cu actele necesare, se vor adresa Consiliului parohial din Pădurani și se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. din Birchiș (jud. Severin).

Din ședința Consiliului parohial ort. rom. din Pădurani, dela 12 Iulie 1936.

ss. *Ioan Balint*

ss. *Nicolae Lera*

președinte

notar.

În înțelegere cu protopopul *Traian Cibian*.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea — în mod definitiv — a parohiei ort. române din **Cenadul unguresc**, Ungaria se publică concurs cu 30 zile dela prima apariție în acest organ.

Venitele parohiale sunt:

1. Sesiunea în extenziune de 46 jug. cad. 800□. pământ.

2. Casa parohială cu supraedificii și grădină.

3. Stolele stabilite de com. par.

Pentru că parohia este de *cl. I.* vor putea concura numai cei ce au asemenea clasificări și maturitate de liceu.

Alesul va catehiza la toate clasele dela școala confesională precum și la cea de stat din loc.

Va plăti tot felul de dare, după tot beneficiul său precum și echivalentul.

Ceice voesc a ocupa această parohie se vor prezenta în sf. biserică spre a se cunoaște cu alegătorii.

Rugările provăzute cu toate actele necesare și adresate Comitetului parohial ort. român din **Cenadul unguresc** se vor trimite oficiului protopopesc din **Chit'ghaz — Kétegyháza — Ungaria**.

Dat în Cenadul unguresc la 5 Iulie 1936.

Aurel Maghiar

Neța Hidțan

președinte.

notar.

În înțelegere cu *Ioan Borza* protopop.

3—3